

FÖRBÄTTRA YTOR UTOMHUS MED GEOTEXTIL

Enkel byggnad (tält) med utfodrings- och bevattningsplats. Marken är förstärkt med geotextil och grus.

Marken kring utfodringsplatsen är inte förstärkt och har därför blivit förstörd av djurens tramp.

Geotextil är lättarbetad och väldigt flexibel.

Detta faktablad beskriver hur geotextil kan användas för att förbättra ytor utomhus där betesdjur rör sig och utfodras på vintern. Genom att förbättra ytorna minskas lera, erosion och näringsläckage samtidigt som djurens välfärd ökar.

VAD ÄR GEOTEXTIL?

Geotextil är en marktäckande duk som kan användas för att förbättra markförhållanden. Den fungerar som en barriär som håller olika marklager separerade samtidigt som vattengenomsläppligheten och bärigheten bibehålls.

VARFÖR ANVÄNDA GEOTEXTIL?

Geotextil är en billig lösning jämfört med betong. Det är dessutom ett lättarbetat och flexibelt material.

VAD KAN DET ANVÄNDAS TILL?

Till utfodringsplatser utomhus

Marken blir lätt skadad när utfodring sker på samma plats under en längre tidsperiod. Gödsel, urin, jord och rester från hö och ensilage orsakar en gegga där boskapen ska stå när de äter. Geotextil med ett skyddande skikt av grus kan användas för att lösa detta problem (se figur på nästa sida).

På djurstigar utomhus

Stigar som används ofta av nötkreatur, blir leriga och skadade. Olika slags geotextil kan användas för att skydda marken.

Runt vattenkoppar/hoar

Runt vattenkoppar/hoar skapas det ofta en gegga av jord, gödsel och urin. Dessa områden blir mycket renare om geotextil används. Det räcker med att förbättra en yta på ca 10 x 10 m runt vattenkoppen.

HUR FUNGERAR GEOTEXTIL?

Geotextil separerar den underliggande jorden från ytan samtidigt som regnvatten kan penetrera ner i jorden. Rester från foder och gödsel måste ibland tas bort från utfodringsplatsen och placeras i gödselhanteringssystemet.

Geotextil kan användas som en en-skikts

barriär. Efter det att gräsvålen tagits bort täcks marken med en geotextil. För att skydda textilen läggs det sedan ut ett skikt på upp till 10 cm med sand och grus ovanpå textilen.

Geotextil kan användas som en två-skikts

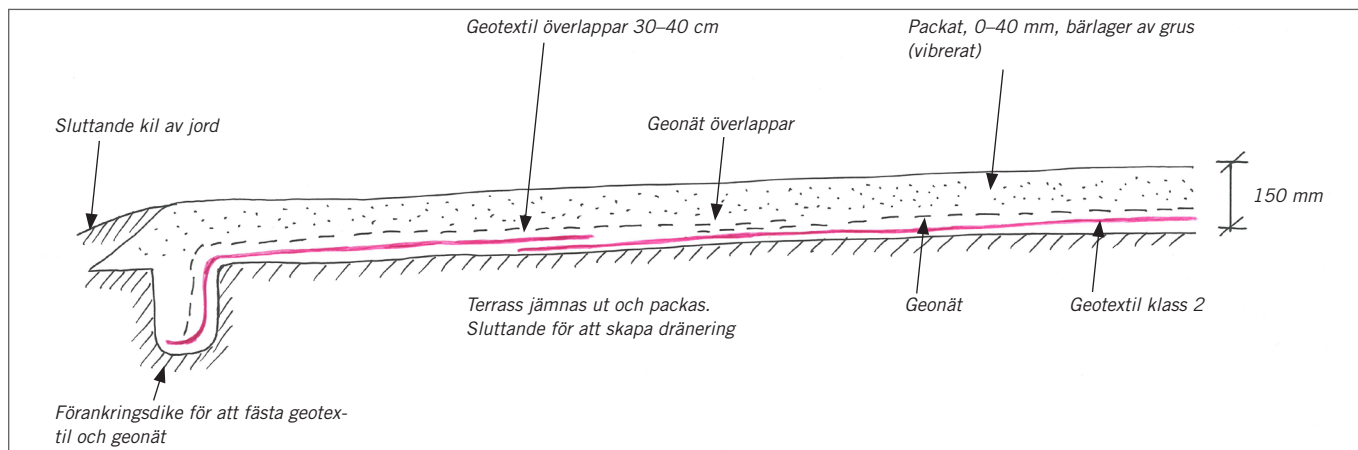
barriär. Grunduppbbyggnaden är densamma som för enskiktsbarriären med tillägget av ett nät som täcker geotextilen. Bärigheten på marken ökar om man lägger till nätet.

Geotextil kan användas i kombination med en

uppbbyggnad av marken. Efter det att geotextilen lagts ut på marken sprids ett bärlager på ca 15 cm ut och vibreras. Geonätet placeras sedan ovanpå gruset. Slutligen läggs ytterligare ett bärande skikt ovanpå, bestående av ca 20 cm grus, vilket också vibreras. Detta alternativ kräver mer arbete men resultatet blir bättre.

OLIKA TYPER AV GEOTEXTIL

Geotextil är tillverkad av polypropen. Det finns ett antal kvaliteter av geotextil för olika syften som klarar olika marktryck. Även den enklaste geotextilen klarar marktrycket från nötdjur och en traktor. Geotextilen kommer i en bredd på ca 5 m och en längd på ca 100 m.

Figur: Förstärkning av mark kring utfodringsplats och vattenkoppar samt stigar.

Geotextil och geonät förhindrar att underliggande jord kommer upp i lagret av sand och grus när djuren trampar runt i området. Geotextil läggs ut på en jämn yta. Uppå geotextilen läggs geonätet för att förstärka marken ytterligare.

För att förankra kanterna av geotextilen och geonätet, grävs ett dike där kanterna viks ner.

En färist där marken har förstärkts med geotextil.

LÄS MER

H. von Wachenfelt (2010). *Kostnadseffektiv konstruktion av utomhus vistelseytor för nöt*. Sveriges lantbruksuniversitet, Fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap. Rapport 2010:14

L. W. Turner et al (1997). *Using geotextiles for feeding and traffic surfaces*. University of Kentucky, USA, Department of Biosystems & Agricultural Engineering.

Kontakt
Upplandsstiftelsen
Box 26074, 750 26 Uppsala
018-611 62 71
info@upplandsstiftelsen.se
www.upplandsstiftelsen.se